

Bela-beter / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 23 января, 2025

Bela-beter / satiriki hekaýa

BELA-BETER

"Bela-beter!" diýilýän zadyň nämedigini bilyäñizmi? Men-ä sataşyp görendirin şoña! Hernä sowuldygy bolsun! Gaýdyp, adam ogluna sataşmasyn şeýle zat!

Hemmesine özüm günükär. Ene-atanyň borjy ogly öý-işik etmek bolançoň, meniňem ejem-kakam geçdi bir gün daşyma. Bir gowuja gyzyň bardygyny ýaňzytdylar. "Indi bir synla. Göwnüñe ýarasa, toýa başlajak" diýdiler. Gördüm. Ýok-laý. Maňa mynasyp zat däl. Boýy deregimizden-ä uzyn onuň. Aýagynyň aşagyna zat goýmaň, jaýyň depesine şifer çüýledibermeli. Ejem dagam aýak diräp durmady. Ýene bir gyz tapdylar. O-da göwnüme ýaramady. Boýy bedreden sähel saýlanýar. "Beýle gyza öýlenseň, suwy-da ömrüñe özüň daşap geçmeli bolaýmazmy?!" diýip, öz-özüme maslahat berdim. Ejem dagy gyz tapmaga şeýle bir ökdelediler welin, hee dynç günüm boş geçenokdy. Gyz synlamaga gidýärdim. Ýöne birem göwnüme ýaraberенokdy. Biri gaýkydy, biri küýki. Biri as ýaly ak, biri has gara. Şeýdip-şeýdip, aý-günleriň neneň ötenini, ýaşyemyň-da otuza ýetenini duýman galym.

Ejem ahyry bir gün maňlaýyna ýumruklaپ, ses etdi:

– Biziň maňlaýymyzda il ýaly, agtyga guwanma bagty ýok öydýän! Gohumyzyň üstüne dostum Berdi geldi. Ol biziň dawamyzyň änigine-şänigine göz ýetirensoň, ejeme göwünlik berdi:

– Daýza jan, heý, ogluň gyz halamaýany üçinem aglarlarмы! Gowusyny tapýan dälsiň sen. Men bir gyzy tanaýan. Myrada şony görkezeýin. Nädersiň, ertiriň özünde toýa başlabermeli bolaýsaň!

– Wah, janyň, şeýdeweri. Özüň kömek et. Öz dostuň ahyry! – diýip, ejem begenip, gözýaşyny süpürdi.

Sol günüň ertesi ýene gyz bilen duşmak üçin günortan arakesmede dostumyň salgy beren ýerine bardym. Bir gyz dur.

Boýy-ha hiç neneň däl. Daşdan göräýmäge, göz-gaşam ýerinde ýaly. Ýone ýakynlaşdygymsaýy, ýüregim endiräp, meni der basdy. Bütin synam bilen gagşadym. Bir üzütme tutan ýaly, birdenem gyzgynym galan ýalydy. Başym aýlanan dek boldy. Kürtdürdim öýdýän.

Erkek kişiniňki ýaly ýogyn ses eşidildi:

– Gyw, oglan, geliber-da! Nämä durduñ?!

"Ýany bilen doganynam alyp geläýdimikä?" diýip, içimi geplettdim. Töweregime seredýän, ikimizden başga yns-jyns ýok. Gorkymdan dilim daňlana döndüm. Salam bermäniňen ebeteýini tapman durun. Ýanyma gyzyň özi geläýdi. Eşidilýän ýogyn ses hem şonuňky bolsa nätjek! Ol ýanjagazyma gelip:

– Seniň adyň Myrat gerek? – diýip sorady. – Maňa Berdiška aýtdy. Men-ä saňa Murik diýäýjek.

Men gepläp bilmämsoň, baş atdyn. Ol dowam etdi:

– Seni der basýa, Murik. Ýüzüňem ak tam. Diliňem tutulana meňzeýä. Men bilyän-ä. Bu zatlar söýginiň alamaty. Sen meni göreniňden söýdүň gerek?! Bolýa, jogap bermeseňem, men duýup durun. Çyn aşyklar şeýdip, gyzyň ýanynda gürläbem bilmeyämişler. Sen-ä meniň göwnüme gaty bir ýarabam baraňok welin, aýn bolýa-da, beýle gaty söýyän bolsaň, men saňa baraýmaly borun. Ertir ejeňi iber. Özüňem lal-a dälsiň-dä, hernä?!

Men: "Ýok" diýen terzde başymy ýaýkadym.

Onuň gözleri däli öküziň gözleri mysaly, agyp-dönüp durdy. Gymyldasam maňlaýy bilen garnymdan gapy açjaga çalym edýärdi. Men ýuwaş-ýuwaşdan ökje ogurlap, gaçmaga taýýarlandym. Birdenem ýazzyny berdim. Şeýle bir ylgaýan, hut yzymdan janymy almaga Ezraýyl aga ýetip gelýän ýaly. Gaçyp barşyma-da ejem janyň tapan gyzlaryny birin-birin göz öňüne getirýärin. Indi görüp otursam, asyl ol gyzlaryň bary-da uçmahyň perileri ýaly bolsa nätjek?! Duşuşyga baran çagym seslerini çykarmış, sülmüreşip duruşlary-da müň gyza degýär-ä-how olaň. Derek boýlusy-da gowy eken, bedre boýlusy-da, gözü ulusy-da gowy eken, gözü kiçisi-de. Özüm ulygöwünlik edipdirin-dä meniň! Demim demime ýetmän, iş ýerime özümi atdyn. Gapymy ýapaýyn diýip, yzyma öwrülsem, ol gyz hem meniň bilen bileje boýdaş

bolup dur. Gözüme görünýändir öýdüpdirin. Essim aýylan ýaly boldy, özümi oturgyja goýberdim.

– Gow-a ylgaýan ekeniň – diýip, ýogyn sesli gyz dişlerini syrtartdy. – Men ylgamakdan mekdepde birinjidim. Maña-da ýetdirmediň. Yzyňdan näçe gygyrýanam welin, eşideňok. Zyýany ýok. Adam hakyky söýgä sataşanda şeýle bolýarmys diýýärler. Gyw, oglan, ertir ejeň bize baran çagy özüň zagsyň gapysyna bar. Nikalaşmaga razydygymyz hakda arza ýazarys. Adymam Maraljemaldyr, unudáymagyn!

Otyryn, dilim tutulyp. Maraljemal zagsyň gapysyny barman, aldaýsam, suda berjekdiginu aýdyp, ýene bir topar tabşyryklary berensoň, çykyp gitdi. Suw baryny içe-içe, zordan özume gelip, öye jaň etdim:

– Eje! Haýsy gyz bolsa, şol bolsun, basymtak biriniňkä gudaçylyga ugra! Men toýa razy-y! – diýibem, gepimi soñlaman, trubka möňňüriberdim.

Ejem aňyrdan:

– Náme boldy, balam? Eýgilikmi? – diýip gygyrýar.

Sojap durşuma, ejeme hiç hili jogap berip bilmedim...

Ynanmarsyňzam! Maraljemaldan gorkup, ylaýyjak kyrk gün kyrk gradus bilen ýatdyn. Ölmän galanyma şükür edýän. Maraljemal gjijeler düýşüme girip, ýatmaga-da goýmady. Ondan gorkyma agyzlarymyň daşy dagy ýaradan dolaýdy.

Sag-aman gutulamsoň, toýa başladyk. Gelnaljy gidip gelýärkäk, biziň maşynymyzyň toparyna ýene bir topar goşuldy. Swetoforly çatrykda olaryň gelinli maşyny hut meniň münüp barýan maşynymyň gapdalynda saklandy. Men bezelen maşyna seretdim. Bir çetde oturan gelin başyndaky kürtesini galдыrdy-da, maňa ilki dodagyny çöwürdi, soň dilini çykardy. Yzyndanam ýumrugyny görkezip, dodaklaryny müňküldedip, bir zatlar-bir zatlar diýdi. Siňe syn etdim. Kürtäniň aşagyndan bakýan Maraljemal bolsa nätjek! "Muny almaga ýürek eden ýigit kimkä diýip, içimi gepletdim. Göwnüme bolmasa, ol maşyndan çykaga-da, biziň maşynymyza kürsäp urarly göründi.

Neden: "Waý, eje!" diýip gygyrypdym. Ýone ýanymda oturan gelnimiň birden: "Meň barjak ýigidim däli eken" diýäýmesinden howatyrlandym.

Maraljemalyň oturan maşyny çep tarapa sowuldy. Diňe şundan soň ondan sag-aman sypanyggyma ynandym.

Satırıki hekayalar